

Եղիշե Չարենց

Խաղաղության ուղի

Նորի՛ց գրնգում է հոգիս,
Դերդում է անսանձ ահով:
Զգում եմ՝ կուտակվում է նորից
Փոթորիկը կյանքի ու մահու:

Նորից
Աշխարհի բոլոր կողմերում
Դեպի խյուսիս, արևմուտք, արևելք
Ահաճայն գրնգում է մի երգ
Ու թռչում է հեռու:

Նվազվում է նորից
Բյուրավոր սրտերի վրա
Մի անդարձ պարտության կսկիծ...
Բայց վառվում է նո՛ր մի քուրա:
Բոցկլտում է միլիոն աչքերում,
Սրտերում արևտենչ ու վառ,
Երկաթե, բրոնզե կրծքերում,
Կրծքերում կարմի՛ր մարմար:
Սրտից-սիրտ թռչում է մի ճիշ
Օրերում այս ահեղ ու խենթ
Հեծկլտում է հիվանդ մի քրքիջ,
Զառանցում է մի տենդ:

Իսկ նրանց աշխարհում ավեր,
Ինչպես մի ուղեղում հիվանդ,
Մնուցվում են արնոտ դավեր,
Արյունի կարոտ ու խանդ:
Լոնդոնից, Փարիզից, Պեկինից
Մինչև Պո, ու Բեռլին, ու Լիոն
Չառանցում է Նյու-Յորքը նորից
Ու տենդում է դեղին Տոկիոն...

Ու նրանց դաժան երազում
Թնդանոթը ճշում է բուժ,
Գնդացիքը արյուն է հագում
Ու տանկերը սեղմում են անգութ:
Ու կապույտ ծովերի վրա
Ջրահապատ նավերը մեծ
Նորի՛ց հորանջում են հիմա
Արյունոտ ձանձրույթից իրենց.
Բացել են բերանները լեն
Ու նրանց դեղին որկորից
Մռնչում է մահն հրեղեն
Նորից...

Իսկ մե՞նք, որ ելել ենք կովի,
Մարտնչել ենք դարե՛ր ու դարե՛ր,
Հարբել ենք երազով հեռվի,
Երազել ենք կարմիր արև:
Երազել ենք հզոր աշխատանք
Միլիոնի, բյուրի, բոլորի,
Խնդությո՛ւն աշխարհից-աշխարհ,
Խենթությո՛ւն անմար հրի...

Մենք, որ բյուր երազներ ենք սնել

Օրերի արստրում, բանտում,
Օրերում դժվար ու անել,
Մերկ, հոգնաբեկ, անտուն:
Մաշել ենք մկանները մեր,
Ձեռքերով մեր պողպատ ու քար
Փորփրել ենք միլիոն հանքեր
Դարերում անսահմա՛ն երկար...
Որ եղել ենք հին Աթենքում,
Կանգնեցրել ենք Մեմֆիսն ու Թեբեն,
Դարերից անցել ենք անքուն
Ու հարթել ենք կյանքի ճամփեն:
Ու հազար դարերի տենդում
Մեզ ծախել են նրանք ոսկով
Բայց հիմա եկել ենք խնդուն,
Ու հասել ենք հիմա Մոսկով:
Ծփծփում են հիմա հողմավար
Բանակները մեր բյուր,
Շառաչում են վարար,
Լեռնանում են, շաչում ամենուր:
Ձգվում են մկան առ մկան,
Ցանցում են աշխարհը հին,
Կեցե՛լ ենք հզոր, հաղթական,
Սպասում ենք վերջի՛ն կովին:

Ասում ենք.– Ծառացե՛ք հիմա,
Եկե՛ք, ինչքան կար կյանքում,
Սպասում ենք ձեզ անահ,
Սպասում ենք անքուն:
Երագում ենք բանակները ձեր սև,
Որ պիտի հորդեն նորից,
Որ քանդեն մեր ուղին լուսե,
Լուսավոր ուղին բոլորի:
Եկե՛ք, ինչքան կար: Եկե՛ք:

Մեր կրծքերը պողպատ են ու քար:
Այս օրվան սպասել ենք մենք
Դարերում անսահմա՛ն երկար...
Եկե՛ք, հեղեղե՛ք, հորդե՛ք,
Ծփացեք ոհակ առ ոհմակ,
Հյուսիսից մինչև արևելք
Տարածե՛ք ավերում ու մահ:
Ոսկեղեն արևի ներքո
Թող շողան ոսկի սվիններ,
Եկե՛ք, դարերի խորքից
Անընդհատ արշավող հոներ:
Դուք, որ միշտ մեր քրտինքն եք կերել
Ու հարբել քրտինքով մեր տոթ,
Եկե՛ք, թե կուգեք չլինել
Մեր վերջին կովից հետո...

Մենք ասում ենք. Կա՛նք, կլինե՛նք,
Աշխարհում ինչքան կա դեռ արև,
Ինչքան կա աշխատանք ու երգ,
Մկանների պողպատե, քարե:
Եկե՛ք Փարիզից, Լոնդոնից,
Նյու Յորքից, Բեռլինից եկե՛ք.
Սպասում ենք նորից, նորից
Մեր ճակատը հպա՛րտ է ու սեգ:
Սպասում ենք կովին վերջին
Եվ գիտենք վերջին կովում
Ձեր Պետքերը պիտի կորչին
Մեր երթի լուսավոր հեռվում:
Եվ ձեր խեղճ դիերի վրա
Մեր քրտինքը գուլալ, սրբագան
Կվառե խնդության մի քուրա,
Կկապե պայծա՛ն ծիածան...

